

СССР-н олн келн äмтсин нийч бүлд

★

Н. И. ЖЕЗЛОВ, КПСС-н Хальмг таньгьчин комитетин негдгч сеглэтр

★★★

болн МЖС-н донь-ноктдггээр джиг хөгсү ганьта болон бийн государственни ик чиртэ керг күүдэж чадхан мэдүүл.

Эдл-ахус тэрэнэ хураалг дуусад' государствд буудэ оруулж бгх зурагьан күүдэжэд, хальмгин селэнэ эдл-ахун производствин эрки ик чиртэ халх—Хальмг таньгьчин мал бсгэгьнд эврэннь оньган тасрхан уга бгцхэв. Совхозмудин болн колхозмудин газрмудар тблэн дахулсн кесг зун миньгьн хон, махна малин гуртс кэрүүлгдэж йовна. Тедниг эзнэггээр хардж-хэлэйдж, малин шим-шүүс икэр авх кергтэ баяджана.

Таньгьчин малчирин кучалгьнэ ашд йисн сарин эргцд малин фермсэр 370 миньгьн хон, 24 миньгьн бод мал, 9 миньгь гар гаха немгдэж бсв. Имгдэж мал-агьрусн бсэгьн—малас авгдг эдл-уш государствд бггьнэ

даалгьвран күүдэх эв-аргь таньгьчд бгв.

Хальмг таньгьчас ноос угьалгьна фабриксүр болн комбинатсүр 900-гар вагон ноосн йовуулгьв. Таньгьч, крайд түрүн ормсин негиг эзадэ, промышленностин сэн чиртэ сьрье—ноос бггьнэ зурагьан күүдэв. Каракульск хб бсгэгьнэ совхозмуд хурх гаргьалгьна даалгьвран динлэртэггээр күүдэхэв.

Мана таньгьч государствд-ус болн бндг оруулж бггьнэ болн хулдгьна зурагьан октябрин 10-д күүдэлэ, государствд мах оруулж бггьн ода төгсдэжнэ.

Мал агьруснас авгдг эдл-уш государствд оруулж бггьнэ болн хулдгьна зурагьан таньгьчд түрүн бодлэж Западн район күүдэв (КПСС-н райкомин сеглэтрнь үр Лепикин, района күүдгч комитетин ахлачнь үр Ефремов).

Октябрин 20-д эн района колхозмуд болн совхозмуд государствд мах оруулж бггьнэ джилэ зурагьан 103 процент, ус—162 процент, бндг—159 процент, ноос—122 процент күүдэхэв.

Мал бсгэгьнэ болн государствд малас авгдг эдл-уш бггьнэ зурагьан күүдэггэд, кесг сай арслань мбньгьнэ ору авчхасн Черноземельск района, „Черноземельский“ совхозин, Приозерн района, „Сарпа“ совхозин, Сарпинск района, 2-ч номертэ совхозин Приютненск района, 107-ч, 4-ч номертэ совхозмудин, Яшкульск района, „Лиманний“ совхозин кбдлмшчир болн специалистир ончта сэннэр кбдлэхэв.

Мал-агьрус цааранднь бсгдэж-бргдүүлггээр болн эврэннь экономик бсггьгээр колхозмуд ик гилд кбдлмш кецхэв. Тедн заагт Сарпинск района, „Гигант“ гилд, Приютненск района, Кировин нертэ, Элст балгьсна Ленинэ болн Сталинэ нертэ, Западн района „Пролетарская победа“ колхозмуд сэн кбдлмшэри нег улу йилгьрихэнэ.

Цуг эн динлэрийд, партийн организаци, кбдлмшчирин коллективс, үзмдэжт сэн кбдлмшини үлгүрэн селэнэ эдл-ахун кесг миньгьн күүч-кбдсчир ардан дахулж йовх селэнэ эдл-

ахун кесг зун шүүрлгч уас сургьжд гаргьсна ашд күүдэгьсн.

Хон болгьнас 8,3 килограмм ноос киргьжд, 100 нэйдир хон болгьнас 133 хургь авад хадгьлсн „Черноземельский“ совхозин мэдэртэ хббч Суховеевэр бахмдэж кенэвдн. Хэрүүлж йовсн малин толгэ болгьнин суткдан дундлад 800 грами немдэж тэргьлулсн „Ергенинский“ совхозин а үкрч үр Куликовиг буулдэж, мактэж, оньган бгч бодлмн.

„Пролетарская победа“ колхозин саальчир Мария Троинова. Ранса Цульцумова, шовуч Александр Дюбэв ахта шунатта сэн кбдлмшэри колхоздан нер гарч күүдэггэднэ.

Садокан МТС-н бригадир үр Романенко гардгч бсв халагьна бригадин ончта сэн кбдлмшинь райондан биш таньгьчд мэдгэнэ. Сангаджиенин рещечин бригад, Башкатов толгьдэйд йовх шүүгүл тэвэгьнэ звено Кбк теңьгсд нернь гарч туурна.

Элст балгьсна сэн тосхачир—Куцековин, Нарановин, Даванова Полинэ бригадсар бахмдэж келж келдхэнэ.

Таньгьчин эдл-ахуг болн культуриг түргн кевэр тослагьна кергт Советск правительств ик гилд доньтусан күүргдэжнэ. Зуг эн джилэ капиталн тосхатд 73 сай арслнь мбньг темдгдэж батасн, дала ады техни болн тосхлтин материал бгснн, тустустан гермуд бэрлгьнэ дакад саалин үкрмуд хулдэж авлгьнд 32 сай арслань мбньгнэ кредит темдгдэж батасн.

1958 джилд Хальмг таньгьчин тосхатд мбньг гаргьлгьн хоёр холванас даву икдлжэнэ. Хальмг олн ймти партин болн правительствин килмдэж сэн кбдлмшэри хэрү бгчэнэ. Таньгьчин күүч-кбдсчир Алдр Октябрин ончта ббниг колхозмудин бонд совхозмудин теегэр, загьс аньмалгьна хаалд болн тосхатд ик гилд динлэр бэрдэж тосджацхана.

Социалистическ строини күүч-чидлин болн динлэгшгон ицд—олн келн-äмтсин ах-дүүгьин ни-иньгьлгьнд Хальмг олн ймти эврэ таньгьчин эдл-ахуг болн культуриг цааранднь ули икэр бсгдэж цецгэлүлхин тблэ шим күүч-чид, бргмдэж олоа.

Хальмг автономн таньгьчин күүч-кбдсчир, наадк цуг советск олн-äмтин ет, эврэннь Төрскнлэн икэр байсдэж айрлэж. Алдр Октябрск социалистическ революцион дбдгч джилин туур-дэжт донд йрв.

Алдр Октябрск социалистическ революцион 40-ч ббнэ байр эн джил, загь наста элэг чидлэри дүүриг эдл-ахун социалистическ систем, кбдсчир, наснь чилсн капитализмин системлэ динлэртэггээр дбрлэдж йовх джигн ббэдэл негдэжэнэ.

Күүн ймтиэ иргчн социализм болонь лавга, тегэд тууджин йовуулж кен чиги хэрү хэрүүлж, шин, социалистическ дедкэн күүчтэ чангьг ишкдлнэг зогсалж чадшго.

Коммунистическ тосхлтин цуг халхсар агьу ик динлэртэггээр КПСС-н XX-ч хургин тууджгч шийлэрийд күүдэхин тблэ цуцратан уга ноодлэггэри советск олн-äмти эврэннь алдр байран тосджана.

КПСС-н ленинск ЦК-н нилчэр хэрү шинэс бргэжэс Хальмг автономн таньгьч, цуг советск олн-äмтиэ хамдан Октябрин байриг күүч-кбдснэ динлэртэггээр тосджана.

Революцион бинк Арэсэд Хальмгин күүч-кбдсчирин бээх ббэда күүч күүд, хариньгьу бэйсн. Хаана деемич элчир хальмгин—нойдла, зээснэгүүдэ болн гелнэгүүдэ хамдан, күүч-кбдсч олн-äмтиг бршэнгьгь угагьар дэдрдэж дээдэж бэйсн.

Зуг Алдр Октябрск социалистическ революцион, Коммунистическ партин ленинск келн-äмтиэ политикин шилчэр, алдр орс ймтиэ доньгэр хальмг олн-äмти, мана Төрскнэ наадк олн-äмтиэ йд, хув-кишгэн гартан адал, экономическ болн культури бсйтэн дэлгэрлэл аргь авсн.

Урднь коосн тег ода таньгьшго бодлж хуьв. Терүнэ у агьуд сарулсээн гермудтэ кесг олн селэд бсв. Бээри келн ймтсэс, өх болн дундин сургьульта 500-гар специалистир олн-зүсн эдл-ахун болн культури тосхатд кбдлэжэнэ.

Революцион бинк Хальмг, 1913 джил, зуг 13 экацион школмуд ббэсн, терүнд сургьуль сурдгнэ нойдуин, зээснэгүүдин болн баячудин мбвүд-күүкэ ббэсн. Одгэ цагт Хальмг таньгьчд 218 экацион, долан джилэ болн

дундин школмуд ббээнэ, тедн сургьуль дасджахнь 19 миньгь шаху күүч-кбдсчирин бичкүүд.

Таньгьчд хоёр газет гарчана: „Советская Калмыкия“ болн „Хальмг үнн“, хальмг келэр радио кбдлнэ, сургьулин багширин мэдэра ббдлүдлг институт болн келнэ, литературин болн тууджин научно-исследовательск институт кбдлэжэнэ, школмудт сургьуль хальмг келэр дасхаджана.

Хальмгин газрин брх ик зббр ббээнэ. Таньгьчин газрин агьугас нефть—хар алтн, газ болн чолун нүүрсн—антрацит оадв. Промышленность дэлгэрлэлд элдэ ик халгьг секгдэжэнэ.

Таньгьчин теегэр ус оруулж, селэнэ эдл-ахун олн зүсн халхиг бсггьж-бргдүүлгд эв-аргь бгхнн.

Кесг миньгьн совхозин кбдлэчир, колхозникуд, механизатормуд, мал бсгэгьчир, тосхачир, загьсчир, таньгьчин интеллигентир Октябрт нерэдэ цуг олн ймтиэ дбрлэнд орлуул, зурагьан болн социалистическ даалгьвран болзгасн урд күүдэхин тблэ гүлдрэж кбдлэд, хамг мэдэрлэн болн дамшлтан бгцхэв. Эн кбдлмшин дингнэ эндр бици тоолджанавдн. Таньгьчин совхозмуд, колхозмуд, МТС-н